

ELŐTERJESZTÉS

A 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok átfogó értékeléséről

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 94. §-a határozza meg a települési önkormányzat a gyermekek védelmének helyi ellátó rendszerének kiépítésével, működtetésével, a gyermekek ellátásának megszervezésével kapcsolatos feladatait.

A gyermekek védelmének rendszerét a pénzbeli és természetbeni ellátások, a gyermekjóléti alapellátások, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások, valamint a hatósági intézkedések alkotják. A 2016. évi gyermekvédelmi tevékenységről szóló beszámoló az előterjesztés mellékletét képezi.

A Gytv. 96. § (6) bekezdése alapján az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig a külön jogszabályban meghatározott tartalommal átfogó értékelést készít, melyet a Képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának, mely az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat 60 napon belül érdemben megvizsgálja a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján – elhatározza, hogy a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló 2016. évi beszámolót elfogadja.

A Képviselő- testület felkéri a polgármestert, hogy a döntésről az illetékes szerveket értesítse.

Határidő: 2017. május 15.

Felelős: Antal Szabolcs polgármester

Hajdúsámson, 2017. április 20.

(Handwritten signature)
Antal Szabolcs
 polgármester

A határozat elfogadásához egyszerű többség szükséges

Az előterjesztést készítette:	Feketéné Oláh Ágnes	<i>Feketéné Oláh Ágnes</i>
	Oláhné Balázs Erzsébet gyermekjóléti szolgálatvezető	
	Szabó Sándorné bölcsődevezető	
	Deákné Tóth Erika gyermekvédelmi felelős	
	Kondomé Tóth Mónika belső gondozók	
Jogi és Szervezési Osztály:	Bagolyné Szűcs Mariann osztályvezető	<i>B. Bagoly</i>
Aljegyző:	Dr. Fekete Edina	<i>Dr. Fekete Edina</i>
Jegyző:	Dr. Danku József	<i>Dr. Danku József</i>

A 2016. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok átfogó értékeléséről

I. A település demográfiai mutatói

	2013.	2014.	2015.	2016.
Lakosok száma	13 624	13 801	13 935	13 636
Születések száma	156	186	162	174
18 éven aluliak száma	3501	3511	3485	3512

A 2016. évben növekedett a születések száma és a 18 év alatti korosztály száma is.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

A gyermekvédelmi támogatási rendszer az elmúlt évben bővült, az önkormányzatoknak kötelező feladata a szünidei gyermekétkeztetés azon gyermekek számára akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek és hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek, és a törvényes képviselő kérelmezi az ellátást. Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon, valamint a nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 napon keresztül, valamint a bölcsőde és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg. A szünidei étkezések létszám adatai a következők voltak: tavaszi szünetben 498, nyári szünetben 658 őszi szünetben 398, téli szünetben 438 gyermek részére kérelmezték az étkeztetést. Tapasztalatunk szerint a szülők sokszor felelőtlenül igénylik meg az étkeztést, mivel az ételért nem mennek érte. A nyári étkeztetés megkezdését követően az ügyintézők kimennek a családokhoz és figyelmeztetik őket, hogy vigyék el a gyermekek ebédjét, de a rövid évközi szüneteknél erre nincs lehetőség.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezett kör változatlan maradt. E kedvezmény a bölcsődés, az óvodás és az 1-8 évfolyamon iskolai oktatásban résztvevő gyermek ingyenes étkeztetésére, iskolai oktatásban résztvevő előbbi körbe nem tartozó gyermek 50%-os étkeztetési kedvezményére, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény 8. § (4) bekezdés e) pontjában biztosított tankönyvtámogatásra, valamint akinek jogosultsága augusztus 1. napján és november 1. napján fennáll, egyszeri támogatásra jogosult (gyermekenként 5800 Ft értékű Erzsébet-utalvány). Az elmúlt év december 31. napján 1308 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. 2016-ban 7 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmet kellett elutasítani. Minden esetben a jövedelem a családban meghaladta a törvényben meghatározott mértéket. A támogatásra felhasznált összeg 15 230 800.- Ft volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 181 fő esetében került megállapításra a hátrányos helyzetet, 700 fő esetében pedig a halmozottan hátrányos helyzetet.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást két súlyosan fogyatékos gyermek részére folyósítottunk helyi rendelet alapján havi rendszerességgel, éves szinten 137.940.- Ft került kifizetésre. Kérelem elutasítására nem került sor.

A Képviselő-testület a felsőfokú oktatási intézményben tanulók támogatásáról szóló 12/2015. (IV. 30.) önkormányzati rendeletében újra szabályozta helyi rendeletét, mely szerint 3.7-es tanulmányi átlagtól 20 000 Ft-os egyszeri támogatásban részesíti a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló hallgatókat. Az elmúlt évben 64 esetben összesen 1 280 000 Ft került kifizetésre.

Településünkön az intézményi gyermekétkeztetés az iskolai napközi, menza, óvodai napközi, valamint a bölcsőde keretén belül történik.

Étkezési kedvezmények

Iskola:

- Összes étkező: 758 fő
- Napközisek száma (3-szor étkezők): 493 fő
- Menzások száma (csak ebédelősek): 265 fő
- Napközis ingyenes étkezők: 474 fő
- Menza ingyenes étkezők: 52 fő
- Napközis 50%-os: 68 fő
- Menza 50%-os: 12 fő

Óvoda:

100%-os térítési díjkedvezményben részesülő gyermekek:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján: 213 fő
- 3 vagy több gyermekes családok: 44 fő
- Jövedelem alapján: 133 fő
- Családban tartós beteg: 2 fő
- Tartós beteg: 8 fő
- Nevelésbe vett gyermek: 13 fő
- Térítési díjkedvezményben nem részesül 18 fő.

Diétás étkező: 6 fő (étkezésüket a Sodexo segítségével oldják meg)

Bölcsőde:

Gyermekétkeztetési adatok 2016 évre

Hónapok neve	Ingyenes étkezők száma	Teljes árat fizetők
Január	34	6
Február	34	6
Március	35	5
Április	34	6
Május	34	6
Június	34	6
Július	34	6
Augusztus	31	5
Szeptember	26	9
Október	28	8
November	28	8
December	28	8

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Gyermekjóléti Szolgáltatás

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás:

A szociális és gyermekvédelmi törvények 2016. január 1. napján életbe lépő módosításai jelentős változást hoztak a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok szakmai munkájában, ugyanis megvalósult a két szolgáltatás összevonása.

A szolgálat új elnevezést kapott Család- és Gyermekjóléti Szolgálatként.

Városunkban a feladatellátást 2016. évben is a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás keretein belül a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatát biztosította.

A szolgáltatások összevonásán túl további jelentős szakmai változások is történtek. Járasközpontként gyermekjóléti központok létesültek, járási szintű ellátási területekkel, melynek értelmében Hajdúsámson Debrecen járás Debrecen Megyei Jogi Város Család-és Gyermekjóléti Központja ellátási területéhez tartozik.

A szolgálatok és központok között egy speciális feladatmegosztás került meghatározásra. Megváltoztak a munkakörök megnevezései, az eddigi családgondozók családsegítők lettek, akik valamennyi ellátási formában (alapellátás, hatósági eljárás) szociális segítő munkát végeznek. A szakmai elgondolás vezérfonala, hogy a szolgálatok családsegítői valóban csak a segítői szerepet töltsék be, míg a hatósági intézkedésekkel kapcsolatos javaslatétel a központ esetmenedzserei feladatkörébe kerültek.

A településen a szolgálat feladatait 6 fő családsegítő látja el, a központ részéről pedig 3 fő esetmenedzser lát el esetvezetési feladatokat.

Jelzőrendszer működésének tapasztalatai:

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok összevonása és a központok bekapcsolódása a települési ellátórendszerbe jelentős változásokat hozott a jelzőrendszer működésében.

Az elmúlt év tapasztalatai azt mutatják, hogy a jelzőrendszer számára még mindig nem teljesen átlátható a kétszintű rendszer. Ez nem meglepő, hiszen a családsegítők és esetmenedzserek számára is beletelt egy évbe, míg a feladatkörök és kompetenciahatárok letisztázódtak. Jól jellemzi a helyzetet az, hogy a 2016. január 1. napján életbe lépő jogszabályváltozásokhoz a gyakorlati protokollokat csak április végén adták ki, melyeket azóta is folyamatosan módosítgatnak újabb és újabb szakmai utasításokon keresztül.

A szolgálat feladata a településen az észlelő és jelzőrendszer működtetése, a beérkező jelzések fogadása és a szükséges intézkedések megtétele.

2016-ban az alábbiak szerint alakult a jelzések száma

	2015	2016	Előzőből új eset vagy új probléma	Előzőből keletkezett új gondozási esetek száma
II.R.F. Általános Iskola és AMI	113	137	35	
Csapókerti Általános Iskola			2	
Debreceni általános iskolák			5	
Db-i gimnázium középiskola – szakmunkásképző			17	

Óvoda	8	12	8	
Házi orvosok, kórház	2	2	2	
Védőnői szolgálat	15	26	13	
Rendőrség	14	19	11	
Szabálysértési ügyek	-			
Egyéb (lakossági jelzés)	12	8	3	
Bíróság, ügyészség	2			
Pártfogói felügyelet	3			
Társ intézmények, egyház, alapítvány	2			
Összesen:	171	204	96	77

A jelzések tartalmát tekintve a legnagyobb arányban az igazolatlan mulasztások esetei vezetnek.

Az igénybe vevők elsődleges problémáit vizsgálva leggyakoribbak a gyermekek elhanyagolása, gyermeknevelési problémák, családi-kapcsolati konfliktusok.

Veszélyeztetettség okaiban is vezető helyen áll a nevelési probléma, fizikai elhanyagolás, tankötelezettség elmulasztása, iskolai beilleszkedési nehézség.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer működése igen aktív településünkön, a tagok között jó a kapcsolat, az együttműködés.

2016-ban a jelzőrendszer is összevonásra került. Korábban csak a gyermekvédelmi jelzőrendszer tevékenysége került értékelésre, ami a felnőtt személyek, családok problémáit észlelő intézményekkel bővült.

Ezen a téren még elmondható, hogy az írásos jelzések nagyon ritkák, továbbra is inkább az észlelést követő továbbbírányítás jellemző. Ennek indoka lehet az, hogy a szolgáltatás igénybe vétele önkéntes alapon történik, és a cselekvőképességgel rendelkező felnőtt személyek tájékoztatás alapján eldönthetik, hogy felkeresik-e a szolgálatot. Írásos jelzés leginkább krízishelyzet, a rászoruló teljes kiszolgáltatottsága esetén érkezik.

Esetkonferenciák

Esetkonferencia 70 alkalommal 109 gyermek esetében történt.

Esetkonferenciák indoka:

- Hatósági intézkedés kezdeményezése
- Hatósági intézkedés felülvizsgálata
- Ügyben elakadás

Esetkonferenciák tapasztalatai településen belül:

- Jelzőrendszeri tagok rugalmasságának köszönhetően rövid határidőn belül megszervezhető.

- Meghívottak minden esetben megjelennek, távolmaradás esetén véleményüket megküldik
- Jelzőrendszeri tagok aktivitásának emelkedése a tényleges problémamegoldásban

Szakmaközi megbeszélések

Éves szinten a szolgálatnak legalább 6 szakmaközi megbeszélést kell összehívnia, melyek az alábbiak voltak:

- 2016. június 2. Droghasználat és veszélyei az általános iskolás korosztály körében, intézkedési lehetőségek.
- 2016. június 7. Gyermekekezés felismerése a 0-3 éves korosztály körében
- 2016. szeptember 20. Jelzőrendszer működésének általános és aktuális kérdései
- 2016. november 9. Fókuszban az idősek (ez a téma ugyan kívül esik a gyermekvédelem körén, azonban a komplex szemléletű családsegítés érdekében az idősek helyzetének felmérése is szükségesnek látszott)
- 2016. november 15. Korai fejlesztés kérdésköre
- 2016. december 16. Droghasználat és veszélyei az általános iskolás korosztály körében, intézkedési lehetőségek – kontroll megbeszélés

A szakmaközi megbeszélések folyamatosan rávilágítanak arra, hogy a kommunikációra, információáramoltatásra, közös gondolkodásmód kialakítására, szemlélet egységesítésére milyen nagy szükség van a minél hatékonyabb együttműködés érdekében. A tagokat köszönet illeti a mindenkor konstruktív hozzáállásukért a jelzőrendszeri munka során.

Ellátási mutatók

Év (családsegítés és gyermekjólét együtt - megállapodás alapján)	Ellátott személyek száma	Ellátott családok száma
2014.	378	203
2015.	305	179
2016.	394 (235 gyermek)	124
Tanácsadottként megjelentek száma:		
2016.	119	76
Egyszeri alkalommal megjelentek száma:		
2016.	98	98
2016. összesen	611	298

Az igénybevevők köre egyre szélesedik, mellyel a kezelt problémátípusok is bővülnek. A számadatok ugyan nem teszik egyértelműen láthatóvá (mivel a szakmai szabályok változásával az eseteket is új felosztásban kell megjeleníteni) de a munka egyre többnek érzékelhető.

Egyrészt az adminisztrációs terhek nagyon megemelkedtek, másrészt egyre bonyolultabb, és egyre speciálisabb szakértelmet igénylő esetekkel kerülnek szembe a szakemberek.

Egyre több a magatartási, beilleszkedési problémával küzdő gyermek, a mentális betegségben szenvedő szülő.

A szülők gyermeknevelési ismeretei hiányosak, elégtelenek, vagy motivációjuk sincs a gyermekre való odafigyelésre. A jelzések a szolgálathoz pedig gyakran akkor érkeznek, amikor kamaszkorban a korábbi hiányosságok már nem hozhatók helyre.

Ellátási formák (alapellátás, védelembe vétel, nevelésbe vétel, utógondozás, családba fogadás) szerint a családsegítők minden esetben szociális segítő munkát végeztek.

A hatósági intézkedés alatt álló gyermekek esetében az esetmenedzserek az esetgazdák, ezen esetekben az ő felkérésük és iránymutatásuk alapján biztosítják a családsegítők a segítő munkát. 2016-ban az érintett esetek átadásra kerültek, majd folyamatosan érkeztek a felkérések az ügyekben.

Hajdúsámsonban magas a védelembe vett gyermekek száma, mely a központ belépése mellett sem csökkent, valamint a hatósági megkeresések száma is magas, mely miatt év közben az esetmenedzserek számának emelésére is sor került. Januárban két fő látott el esetmenedzseri feladatot, év végére ez a szám háromra emelkedett.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása

Az elmúlt évben 7 válsághelyzetben lévő várandós anya gondozását végezte a szolgálat. A 7 várandós közül 4 fő volt kiskorú (!), jellemzően 14-16 év közöttiek. Egy „kislány” 16 éves korára már két gyermeket szült.

A kiskorúak és gyermekek helyzetét gyakran csak a betöltött 16 év és az így lehetővé váló házasságkötésük segített rendezni.

A szakemberek tapasztalatai alapján egyre nő az iskolát korán elhagyó fiatal lányok száma, akik aztán korán, megfelelő körülmények hiányában gyermeket vállalnak.

A szolgálat a megelőzés érdekében pályázatot nyújtott be roma lányok korai iskolaelhagyásának megelőzése témájában, de támogatásban a program nem részesült.

Újszülött ideiglenes hatályú elhelyezésére egy esetben került sor, ott nagykorú, házasságban élő szülők körülményei nem voltak megfelelőek a gyermek fogadására.

Prevenció

A család- és gyermekjóléti szolgálat előző éve a változások átvezetéséről szólt, sajnos sokszor a szakmai munka minimumán, melyből egyenesen következik a preventív tevékenység teljes elmaradása.

Prevenció területén azonban a településen több kezdeményezés is megindult, pl. drogprevenció terén Kábítószerügyi Egyeztető Fórum létrehozása, iskolában komplex program indítása, bűnmegelőzési tanács megalakulása, preventív célú önkormányzati pályázatok benyújtása.

A preventív programok szükségességével nagyon is tisztában vannak a szakemberek, így bármilyen, a településen induló kezdeményezésben szívesen vesz részt a szolgálat együttműködő partnerként. Az idei év célkitűzése lehet a szolgálat saját preventív tevékenységének erősítése.

Korábbi évek célkitűzései közül éppen az a pont látszik megvalósulni, mely a szolgálat és az önkormányzat együttműködésének javítását célozta a pályázati lehetőségek, preventív programok terén.

2016-ban több pályázati program szakmai tervébe is bekerültek a család- és gyermekvédelem területéről jelzett problémák kezelését célzó elemek.

A karácsonyi cipősdoboz akció megszervezésre került, bár a településen párhuzamosan futó egyéb jótékonyági programok miatt a felajánlások száma csökkent.

Ruha és egyéb adományokat folyamatosan fogad a szolgálat. Egyre több a felajánló, melynek köszönhetően egyre több családot tudnak részesíteni ilyen irányú támogatásban.

A családgondozók munkájában a legnagyobb nehézséget a krízishelyzetek kezelése jelenti.

Ez a nehézség sokszor az átmeneti elhelyezési lehetőségek (család, gyermekek, idősök) illetve a bentlakásos intézmények hiányából adódik.

A hajdúsámsoni lakosok a megyei és országos ellátási területtel rendelkező intézményekben nyerhetnek elhelyezést.

IV. Gyermek napközbeni ellátása

IV/1. Bölcsőde

A 2016-os év volt az első eltöltött egész év az új bölcsődében. A három csoportszobát 100%-ban fel tudták tölteni. Nagyon sok volt a jelentkezők közül a két éven aluli gyermek, ezért csak 12 főig tölthették fel a csoportokat. Az egy csoportban felvehető gyermeklétszám 14 fő, abban a csoportban ahol 2 éven aluli gyermeket gondoznak, pedig 12 fő.

Az elmúlt év szeptemberében óvodába távozott 29 gyermek, egyéb ok miatt (pld.: költözés) 3 gyermek férőhelye üresedett meg.

A férőhelyeket igyekeztek minél előbb feltölteni, a szülők munkába állásának idejétől függően. A 2016-2017-es nevelési évre jelentkezett gyermekek közül nyolcat nem tudtak felvenni. A három csoport létszáma összesen, 36 fő lett.

A felvett gyermekek közül 2 fő hátrányos helyzetű volt, gyermekvédelmi kedvezményben összesen 4 fő részesült. A felvettek közül a legkisebb 9 hónapos volt.

Felvétel rendje

Az előző évekhez hasonlóan a szülők gyermekeik felvételi kérelmét az adott nevelési évre az óvodai beíratások után május hónapban meghatározott 3 munkanapon teheték meg.

A felvételi időpontok elérhetőek voltak egy részletes tájékoztatóval a város honlapján, a Polgármesteri hivatalban, Védőnőknél, Gyermekorvosoknál. Ettől függetlenül a szülők a nevelési év közben is kérték gyermekük felvételét. Volt olyan szülő, aki azonnali elhelyezést kért, de sajnos ezt férőhely hiányában nem tudták teljesíteni.

A gyermekek kor szerinti megoszlása 2016 évben

Hónap	1-10 hó korig	11-18 hó korig	19-36 hó korig	36 hó feletti
Január	-	2	34	4
Február	-	2	33	5
Március	-	2	33	5
Április	-	3	27	12
Május	-	1	27	12
Június	-	1	26	13
Július	-	1	26	13
Augusztus	-	1	29	4
Szeptember	1	4	30	0
Október	1	5	30	0
November	1	5	29	1
December	-	4	29	3

Kihasznátság, feltöltöttség

HÓNAPOK	Kihasznátság %-ban, napi tényleges megjelenés	Beíratottak hoz viszonyított kihasználtság %-ban	Naponta megjelentek száma (átlag)	Naponta beírtak száma (fő)
Január	73,69	95,24	30	40
Február	80,15	94,67	34	40
Március	69,17	95,23	29	40
Április	79,04	94,17	33	40
Május	87,41	95,23	37	40
Június	78,89	95,23	33	40
Július	72,76	95,23	31	40
Augusztus	71,06	90,65	30	36
Szeptember	64,17	68,07	27	35
Október	65,47	85,71	28	36
November	73,58	85,71	31	36
December	63,01	85,71	26	36

A gyermekek fokozatosan kerültek felvételre és beszoktatásra a szakma szabályai és a szülők munkába állásának nehézségei miatt. Néhányan év közben elköltöztek, vagy óvodába távoztak. Az így megüresedő férőhelyek betöltése is időt vett igénybe. Az iskolai nyári szünet bekövetkeztével pedig előfordult, hogy a szülők kevesebbet vitték bölcsődébe gyermekeiket.

Normatív adatok

2016 évre, 30 főre 14 823 000 Ft és 1 fő hátrányos helyzetű gyermekre 518 805 Ft (azaz összesen: 15 341 805 Ft) normatívát vettek igénybe. Ez a szám jónak mondható tekintettel arra, hogy itt nagyon kicsi gyermekeket nevelnek és- gondoznak, ők a betegségekkel szemben jobban érintettek.

Étkeztetés

Bölcsődében saját konyhát működtetnek, mely megfelel a HACCP előírásainak, uniós szabályoknak. A különböző korcsoportú gyermekek étkeztetése nagyon fontos szakmai feladat számukra. Szakképzett élelmezésvezető állítja össze az étlapot, hogy a gyermekek mindennapi megfelelő, egészséges táplálkozása biztosítva legyen. Az étlap összeállításánál a 37/2014 (IV. 30.) EMMI rendelet és ennek a 36/2016-os módosításának (a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról) betartása nagyon fontos a számukra. Az ételekhez a friss élelmiszereket saját maguk szerzik be. Nagyon fontosnak tartják még a korszerű konyhatechnológiai eljárások alkalmazását az ételkészítésben.

Gyermekétkeztetési adatok 2016 évre

Hónapok neve	Ingyenes étkezők száma	Teljes árat fizetők
Január	34	6
Február	34	6
Március	35	5
Április	34	6
Május	34	6
Június	34	6
Július	34	6
Augusztus	31	5
Szeptember	26	9
Október	28	8
November	28	8
December	28	8

Együttműködés színterei

Nagyon fontos számukra a szülőkkel történő szoros együttműködés. A családok megismerése-a családlátogatás alkalmával- sokat segít a beszoktatásban, a bizalom és az elfogadás pedig nagyon fontos, csak így működhet a család és a bölcsőde kapcsolata. A szülők elégedettsége pedig a fenntartót is elégedetté teszi. Lehetőségük van a szülőknek többféle téren értesülni, érdeklődni a gyermekükkel kapcsolatos kérdésekről. A mindennapos találkozások alkalmával, rövidebb beszélgetésekkor tájékoztatást adnak a kisgyermeknevelők az aznap történt eseményekről. Az üzenő füzetbe negyedévente tájékoztatást kapnak a bölcsődében tapasztalt fejlődésről. Ebben a füzetben a szülők is visszajelezhetnek az általuk tapasztalt dolgokról. Egy évben több alkalommal tartanak szülőértekezletet, és az elmúlt évben először szülő-csoportos megbeszéléseket is szerveztek.

Közös rendezvényeik sikeresek voltak, igyekeztek a családoknak új dolgokat bevezetni. Nagy sikere volt a Húsvéti szöszmötölésnek, az „Egy cserép virág napnak „- ami a szülők ötlete alapján jött létre-, a Gyermek napnak, a Bölcsőde-kóstolónak, amit nyílt nappal kötöttek egybe. Szeptemberben az autómentes nap alkalmából volt rendezvény, decemberben a Mikulás látogatott el a bölcsődébe, Karácsonykor mézeskalácsot sütöttek a gyerekekkel, amit egy zenés hangulatú tea-délutánon fogyasztottak el, a szülőkkel együtt.

Ezen kívül több alkalommal találkozhattak a bölcsisek nagy óvodás társaikkal különböző rendezvényeken, ünnepségeken, báb előadások alkalmával.

A védőnőkkel is tartották a kapcsolatot egy-egy gyermek kapcsán, közösen egyeztettek a velük kapcsolatos teendőkről.

A Gyermekjóléti Szolgálatot egy alkalommal kellett megkeresni egy gyermekkel kapcsolatban. A szakmaközi értekezleteken és egyéb megbeszéléseken rendszeresen részt vettek, tájékoztak az új jogszabályokról, rendeletekről, mint jelzőrendszeri tagok.

A nyári zárás három hét volt, így a szülők könnyebben tudták egymás közt a szabadságaikat osztani, könnyebb volt erre az időszakra a gyermek elhelyezését megoldani.

Szakmai létszámuk

2016-ban létszámunk nem változott. A két fő takarító helyett egy fő van alkalmazásban, a másik fő takarító és a mosónő státuszát is közfoglalkoztatott dolgozókkal oldják meg. Ez akkor okoz problémát, amikor a közfoglalkoztatott program befejeződik és az új program csak két-három hét múlva indul. Ilyenkor a takarítást és a mosást maguk oldják meg, ami nem egyszerű feladat a gyermekek gondozása mellett. Problémát okoz még az, hogy a közfoglalkoztatott dolgozók szívesebben dolgoznak az utcán vagy a kertészetben, mint a bölcsődében, mert felelősségteljes kötött munkát nem szeret vállalni senki ennyi pénzért. Erre a megoldás, az igényelt státusz létrehozása lenne.

Konkrét szakmai létszámunk 2016-ban:

- 1 fő bölcsődevezető
- 1 fő szakképzett élelmezésvezető
- 6 fő szakképzett kisgyermeknevelő
- 1 fő szakképzett szakács
- 1 fő konyhalány
- 1 fő takarító

Javaslatok, célok a jövőre nézve

Nagyon várják az udvari játékokra beadott pályázat elbírálását, ugyanis az udvari játékkészlet nagyon gyér és az árnyékolásra is nagy szükség lenne. A felnőtt dolgozók számára fedeles kerékpártárolóra lenne szükség. A só-szoba berendezése is nagyon fontos feladat hiszen egyre több az asztmás, bronchitises gyermek.

Ezek a feladatok nagyon sürgetőek, remélik, hogy a 2017-es évben ez is megvalósulhat az Önkormányzat segítségével.

IV/2. Óvoda

A hajdúsámsoni Eszterlánc Óvodába jelenleg 444 gyermek jár. A gyermeklétszám folyamatosan változik. Egész évben történik beiratkozás és kiiratkozás is.

Az októberi statisztika alapján:

- nevelőszülő gyermek 11 fő,
- SNI-s gyermek 9 fő.
- Más településről (Nyíradony, Aradványpusztá) 12 gyermek jár az intézményünkbe.
- Hátrányos helyzetű gyermekek száma: 17 fő.
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 106 fő.
- Veszélyeztetett gyermekek száma: 22 fő.
- Védelembe vett gyermekek száma: 12 fő.
- Utógondozott gyermekek száma: 2 fő.
- 2016. decemberében a Pedagógiai Szakszolgálathoz iskolaérettségi vizsgálatra küldött gyermekek száma: 40 fő.

Az óvodában főállású logopédus dolgozik, aki 78 gyermek logopédiai fejlesztését végzi. Az SNI-s gyerekek fejlesztését gyógypedagógus végzi.

Az 1997. évi XXXI. törvény – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról – értelmében az intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, megszüntetésében. Együttműködik a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó személyekkel és intézményekkel.

2016. szeptember 20. napján Intézményvezető asszonnyal részt vettek a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szakmaközi megbeszélésen, ahol a „Jelzőrendszer működésének általános és aktuális kérdései” vitatták meg a jelzőrendszeri tagokkal.

A problémajelző lap vonatkozásában változás történt. Kétféle jelzőlap került bevezetésre. Egy általános jelzőlap, melyet veszélyeztetettség esetén töltenek ki, és egy további jelzőlap, mely bántalmazás és elhanyagolás esetén töltenek. Megállapodtak abban, hogy krízishelyzet esetén azonnali intézkedést igénylő esetekben telefonon is fogadják a jelzést, de utólag kéri az írásos formát.

A hatósági intézkedés alatt álló gyermekek esetében a jelzést a Debrecen Megyei Jogú Város Család- és Gyermekjóléti Központja részére kell eljuttatni.

Az alapellátásban lévő és még ellátásban nem lévő gyermekek esetében továbbra is a hajdúsámsoni Gyermekjóléti Szolgálat jár el, így a jelzéseket is ők fogadják.

Megállapodtak abban, hogy a hatósági intézkedés alatt álló gyermekek esetében a rugalmas és a gyermek érdekét szolgáló, segítő munka érdekében a szolgálat segítségét lehet kérni, akik tájékoztatják az intézkedésről az esetmenedzsert, az óvónők pedig megtesszük a jelzést írásos formában.

Ebben a nevelési évben 11 problémajelző lapot küldtek a Gyermekjóléti Szolgálatnak. Ezekre többnyire igazolatlan hiányzás, tetvesség, elhanyagolás miatt került sor.

Az őszi folyamán gyermekbántalmazás gyanújával jelzést tettek a Gyermekjóléti Szolgálat felé, mely ügy még nyomozati szakaszban van. A családgondozóval és az esetmenedzserrel folyamatos egyeztetések vannak a gyermekkel kapcsolatban. Január végén ismét sor került bántalmazás gyanújával problémajelzésre a Debrecen Megyei Jogú Város Család – és Gyermekjóléti Központ felé. Nagy segítségükre voltak a hajdúsámsoni Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai, hogy ebben az ügyben a protokoll szerint tudjanak eljárni. A velük való telefonos kapcsolattartásnak, illetve az esetmenedzser, és a helyi rendőrség segítségével sikerült a gyermeket biztonságos környezetbe helyezni. 11 óvodapedagógusi jellemzést készítettünk a félév során.

Tapasztalataik a szolgálat és a központ közötti feladatmegosztással kapcsolatban:

A szolgálat munkatársaival, a családgondozókkal napi szinten tartják a kapcsolatot telefonon és személyesen is. Úgy érzik az együttműködésünk kiváló, minden esetben a figyelembe veszik a szolgálat javaslatait, kikéri véleményüket és a protokollnak megfelelően járnak el, teszik meg jelzéseiket.

A központ esetmenedzserei több alkalommal is felvették velük a kapcsolatot személyesen és telefonon is. A velük való együttműködés sokkal könnyebb lenne, ha helyben lennének. Sok esetben a helyi gyermekjóléti szolgálattól várják az azonnali segítséget, intézkedést, de sajnos a központ és a köztük lévő feladatmegosztás miatt, nem minden esetben tudják megtenni a megfelelő lépéseket az adott ügyben. Ez azért probléma, mert a gyerekek érdeke lenne, hogy minél hamarabb tudjunk segíteni, megfelelő szakemberek segítségével megoldani az adott helyzetet. Sok esetben a telefonálgatás helyett azonnali intézkedést tudnának tenni a helyi gyermekvédelmi szakemberek, ha lenne rá hatáskörük. Ezzel rengeteg időt takarítanánk meg és talán gördülékenyebben lenne az ügyintézés.

Esetmegbeszélésekkel, esetkonferenciákkal kapcsolatos tapasztalataink:

A szolgálattal való egyeztetésnek köszönhetően sikerült délutáni időpontokra helyezni a megbeszéléseket, mely számunkra azért kedvező, mert alvásidőben jobban meg tudják oldani a résztvevő óvodapedagógusok helyettesítését.

Délutáni foglalkozások óvodánkban:

- Néptánc: 28 fő
- Ovi aerobik: 26 fő
- Zene óvoda: 14 fő
- Logico tehetségműhely: 21 fő
- Angol: 29 fő

Intézményünk által szervezett szabadidős gyermekprogramok, ünnepek:

- Szüreti multság
- Mobilitás nap

- Őszi egészség hét
- Nyílt napok a csoportokban
- Kicsik avató ünnepsége
- Mikulás ünnepség
- Segítség Határok nélkül
- Karácsonyi ünnepség
- Jótekonysági koncert a hajdúsámsoni óvodásokért
- A Magyar Kultúra napja alkalmából könyvtáriátogatás
- Óvodába hívogató nyílt napok a leendő óvodás gyermekek és szüleik számára
- Farsangi mulatság
- Kisze báb égetés
- Alapítványi bál
- Versmondó verseny a Költészet napján
- Tavaszi nyílt napok a csoportokban
- Hajrá Futás futóverseny sorozat (áprilistól- szeptemberig)

Továbbra is nagy sikere van a „Segítség Határok nélkül” programnak. 2016. decemberében 200 csomagot kapott az óvoda, így 120 kislány és 80 kislány karácsonyát tudták gazdagabbá varázsolni. az óvoda Manó csoportja szülői segítséggel, támogatással bekapcsolódott a Kék Lovagok Rendészeti Motoros Klub Közhasznú Egyesület által szervezett cipős doboz akcióban. Ugyancsak a Kék Lovagoknak köszönhetően 2016. december 23. napján, Debrecenben, a Víg Moziban az óvoda minden csoportjából két rászoruló gyermek részt vehetett egy ünnepi műsoron, ahol megajándékozták őket. Az elmúlt félévben több rajzpályázaton is részt vehettek a gyerekek.

A debreceni Benedek Elek Általános Iskola rajz- és versmondó versenyén is több gyermek sikeresen szerepelt az óvodából. A Hajrá Futás futóverseny sorozatán pedig II. helyezettek lettünk az óvodák versenyében.

Óvodánk két nagycsoportja lehetőséget kapott óvodavezető asszonytól, hogy részt vegyen a Kodály Filharmonikusok előadásában a Két bors ökröcske című zenés darabon. Pályázati úton 3 csoport a Vojtina Bábszínházba nyert belépőjegyet a „Só” című mesejátékra.

A tavaszi időszakban a következő szabadidős programok, ünnepségek kerülnek megrendezésre:

- tavaszi egészség hét
- Anyák napja
- Évzáró
- Gyermeknap
- Ballagás
- Fa ültetés

Az óvoda két nagycsoportja benevezett a Hortobágyi Nemzeti Park által kiírt „Játékos Hortobágy” című 3 fordulós írásbeli vetélkedőre, mely február végén indult.

Ismét beneveztek a Nagyerdei gyermek futóverseny sorozat keretében az óvodák közötti versenyre, melyre igyekeznek minél több gyermeket vinni, bevonva a hátrányos helyzetű gyermekeket és családjaikat is.

IV/3. Iskola

1. Tanulók száma:

- Alsó tagozatos: 443 fő
- Felső tagozatos: 467 fő
- Magántanuló: 9 fő
- Összesen: 910 fő

2. Gondozásba vett tanulók száma:

- BTM-es tanulók száma: 149 fő
- SNI-s tanulók száma: 32 fő
- HHH-s tanulók száma: 302 fő
- HH-s tanulók száma: 371 fő
- Veszélyeztetett tanulók száma: 61 fő

Az előző évekhez hasonlóan, két pedagógiai asszisztens látja el a belső gondozói feladatkört. Az év folyamán is nyomon követték a tanulási, magatartási, szociális, egészségügyi problémákkal küzdő tanulókat. Folyamatosan tartották a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Gyámügyi Osztallyal, a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal, valamint a körzeti gyermekorvosokkal.

Ebben a tanévben is rendszeres volt a probléma megbeszélés a szülőkkel, a belső gondozók koordinálásával. Hasonlóan az előző évekhez nagyrészt az igazolatlan hiányzások, illetve a felszerelés hiánya, az ápolatlanság okozott gondot. Sok esetben a gyerekek egymással szembeni agresszivitása tette indokolttá az eseti megbeszéléseket. Problémajelzésre a Gyermekjóléti Szolgálat felé 39 esetben került sor.

A hiányzások az előző évekhez képest nem csökkentek. A felső tagozaton az egyik legtöbb problémát az igazolatlan mulasztás és annak adminisztrációja jelentette. 11 alkalommal történt feljelentés a magas óraszámú hiányzás miatt. Alsó tagozaton is előfordultak hiányzások, ebből 2 esetben magas óraszámú hiányzás, ami feljelentést vont maga után.

Felszólítások, feljelentések a 2015/2016-os tanév félévi állapota szerint:

- Alsó tagozat: - felszólítás: 23 db
- feljelentés: 2 db
- Felső tagozat: - felszólítás: 98 db
- feljelentés: 11 db

A fejlesztésekre a továbbiakban is óriási szükség van, mivel évről-évre nő a BTM-es és az SNI-s tanulók száma. Jelenleg 149 fő BTM-es tanuló és 32 fő SNI-s tanuló részesül fejlesztő foglalkozásban. SNI tagozaton tanuló diákok integrálva lettek ettől a tanévtől. A vizsgálatra utalt gyerekek száma nem csökkent, sőt egyre több tanulónak lenne szüksége érvényes szakvéleményre. Ebben a tanévben sajnos nem tudtak ösztöndíjas pályázatban részt venni.

A Gyermekjóléti Szolgálattal napi szinten tartják a kapcsolatot és megpróbálnak közösen megoldást találni a felmerülő helyzetek, gondok mielőbbi rendezésére. Pályázatok útján lehetőséget kapnak a gyerekek a kirándulásokra, szakkörökön, valamint tréningeken való részvételre. Iskolai szakkörök száma összesen 38.

Az intézményben minden diák lehetőséget kap arra, hogy egészségesen, harmonikusán fejlődjön, tudását kamatoztatni tudja. A segítséget ehhez az iskola maximálisan biztosítja minden tanuló számára.

V. Felügyeleti Szerv által végzett szakmai ellenőrzés

2016-ban egyetlen intézményben sem került sor szakmai ellenőrzésre.

VI. Jövőre vonatkozó javaslatok

- Szakmaközi megbeszéléseken, éves szakmai tanácskozáson az alábbi általános problémák merültek fel:
- Továbbra is problémát jelent a **közösségi terek hiánya**, ahol gyermek, ifjúsági programokat lehetne szervezni.
- Az óvodában továbbra sincs **pszichológus**.
- **Logopédiai** ellátást is minimális szinten tudják biztosítani, mely terület helyzetét tovább nehezíti a súlyos szakemberhiány.
- Továbbra is problémát jelent a **pedagógiai szakszolgálat** elérése a hajdúsámsoni gyerekek számára. Csak beutazás mellett biztosítottak a vizsgálatok, amelyekre a szülői elhanyagolás következtében nehezen jutnak el a gyermekek. Nagy szükség lenne a vizsgálatok helyben történő elvégzésének megszervezésére.
- Védőnői szolgálat a 0-3 éves korosztály körében észleli, hogy egyre emelkedik a **korai fejlesztésre** szoruló gyermekek száma. Ezen a téren nem helyi sajátosság, hogy egyre nehezebb időben megfelelő ellátáshoz juttatni a gyermekeket (hosszú várólisták). Sok szülő, aki teheti, magánúton veszi igénybe a szakemberek ellátását, amely anyagilag rendkívül megterhelő.

- A hátrányos helyzetű gyermekek pedig későn, vagy nem részesülnek ellátásban, mely miatt hátrányaik még tovább súlyosbodnak, iskolába lépés idejére pedig jelentős lemaradásokat mutatnak.
- A lemaradást a szülők gyermeknevelési ismereteinek hiánya is generálja. Ezen a téren továbbra is javaslat marad a **Biztos Kezdet Gyerekház** létrehozása a településen.
- **Bűnmegelőzési tanács, illetve a Hajdúsámsoni Kábítószerügyi Egyeztető Fórum megalakulásával** kapcsolatban fontos, hogy a család-és gyermekvédelemmel is összehangolt munka folyjon a településen.

VII. Civil szervezetek

Településünkön civil szervezet - mely kifejezetten gyermekvédelmi feladatok lát el - nincs. A Családok a Családokért Egyesület, a Hajdúsámsoni Romákért Egyesület, illetve a Roma Nemzetiségű Önkormányzat szervez szabadidős programokat: családi nap, családi kirándulások, nyári táboroztatás. A Hajdúsámsoni Romákért Egyesület tehetség műhelyt működtet, melynek feladata a tehetséggondozás. Létrejött a Sámson Erejével a Romákért Alapítvány, többek között hagyományörző foglalkozásokkal, a családi életre való neveléssel, nyári táboroztatással igyekszik a gyermekek számára hasznos programokat szervezni. A városunkban lévő egyházak mindegyike tart családi napokat, hosszabb-rövidebb táborokat, kirándulásokat szerveznek a gyermekek részére.

VIII. A Bűnmegelőzési Tanács, Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának alakulása

VIII/1. Bűnmegelőzési Tanács

Hajdúsámsonban jelenleg a település közbiztonságával és közrendjével kapcsolatos feladatok városi összehangolása, a közbiztonsági helyzetének figyelemmel kísérése a Jogi és Ügyrendi Bizottság feladata. A rendőrség mellett kiemelkedően végzi feladatát a Hajdúsámsoni Polgárőr Egyesülete is.

Hajdúsámsonban 2016-ban lakosságának folyamatos növekedésére tekintettel szükséges volt egy a kor jellemzőinek, társadalmi elvárásoknak minden tekintetben megfelelő városi Bűnmegelőzési Tanács létrehozása. Megalakult Hajdúsámson Város Bűnmegelőzési Tanácsa.

A Bűnmegelőzési Tanács legfontosabb feladatai:

A Képviselő-testület által jóváhagyott ügyrend szerinti tanácskozás, illetve feladatellátás, Hajdúsámson Város Bűnmegelőzési és Közbiztonsági koncepciójának megalkotása, aktualizálása, a kidolgozott koncepcióban meghatározott feladatok végrehajtása, pályázatok írása a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács felé és sikeres pályázatok esetén azok lebonyolítása. A városban működő, a közrend, közbiztonság, bűnmegelőzés, tűzvédelem, területén különböző feladatokat ellátó szervezetek közötti folyamatos információáramlás biztosítása, tevékenységük összehangolása. A gyermek és fiatalkorúak, valamint időskorúak elleni bűncselekmények visszaszorításához történő hozzájárulás, külterületek mezőgazdasági területein a bűncselekmények megelőzéséhez történő segítségnyújtás. A természet- és környezetkárosítás megelőzéséhez történő segítségnyújtás, közlekedési és közúti balesetek megelőzéséhez történő segítségnyújtás, személy elleni erőszakos bűncselekmények, betöréses, valamint gépjármű lopások megelőzéséhez történő segítségnyújtás, pályázati úton történő forrásteremtés és ezen források bűnmegelőzési célokra történő felhasználása, valamint felvilágosító munka végzése (bűnmegelőzési kommunikáció).

VIII/2. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Városunkban megalakult a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum. A város intézményei és Önkormányzata elkötelezett volt a KEF megalakítására.

A fórum célja univerzális, célzott és javallott prevenciók támogatása, melyek illeszkednek a Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 "Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen" című dokumentumhoz.

A pályázat keretében az iskolai szinten univerzális, célzott és javallott prevenciók beavatkozások, valamint a helyi közösségi résztvevők együttműködésén alapuló, a drogfogyasztással szemben megfelelő alternatívát nyújtó, továbbá a családi rendszer megerősítését elősegítő programok támogatására van lehetőség, gyermekek és fiatal felnőttek részére, a szerhasználat súlyosságát tekintve kiemelten veszélyeztetett területeken.

A város oktatási intézményeiben, illetve a településen végzett célzott-javallott prevenció program bevezetése, működtetése javasolt. A program magába foglalja a tanulók (tanórán kívüli) foglalkoztatását, szülők és pedagógusok érzékenyítését, képzését, közösségi szabadidős programok megvalósítását.

VIII/3. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának alakulásáról

A regisztrált bűnelkövetők számának alakulása az elkövetés helye szerint, Hajdúsámsonban:

Hajdúsámson város	ismertté vált bűnelkövetők
2015. évben	107 fő
2016. évben	59 fő

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy Hajdúsámsonban, a 2016. évben 44,85%-kal csökkent a bűnelkövetők száma. A fenti adatokhoz viszonyítva szintén csökkenés tapasztalható (2015:31 fő, **2016:12 fő**), azoknak a fiatalkorú bűnelkövetők számában is, akik a településen követtek bűncselekményeket.

Az ENYÜBS adatai alapján megvizsgáltuk a **hajdúsámsoni lakhellyel rendelkező bűnelkövetők** számának alakulását is. A statisztika szerint ebben a kategóriában is csökkenés tapasztalható a 2015. évhez (16 fő) képest. A beszámoló további részletezésében a fenti kategóriából merített értékek az irányadóak mivel a gyermekvédelmi intézkedések jelentős része az alábbi táblázatokban részletezett elkövetők vonatkozásában kerül foganatosításra.

A regisztrált lakhellyel rendelkező fiatalkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények:

Elkövetett bűncselekmény:	Bűnelkövetők száma (fő):
Lopás:	10
Rongálás:	1
Testi sértés:	1
Egyéb:	3
Összesen:	15

A táblázat adatait figyelembe véve említést érdemel, hogy a **településen bűnelkövetőként regisztrált fiatalkorú személyek aránya** az összes regisztrált elkövetőhöz (152 fő) képest **mindösszesen 9,86 %**.

A hajdúsámsoni lakhellyel rendelkező fiatalkorú bűnelkövetők számának viszonyulása az összes bűnelkövetőhöz képest:

Bűncselekmény típus	felnőtt és időskorú (fő)	fiatalkorú (fő)
Lopás:	19	10
Rongálás:	0	1
Testi sértés:	11	1
Egyéb:	107	3
Összesen:	137	15
Mindösszesen:	152	

Fenti adatok alapján jól látható, hogy a hajdúsámsoni lakhellyel rendelkező fiatalok elkövetők a legtöbb esetben lopások miatt kerültek regisztrálásra.

Az eltulajdonított tárgyak között általában pénz, és egyéb értékek is szerepeltek. Az erőszakos cselekmények elkövetése estében jellemző volt a vélt vagy valós sérelmek felhánytorgatása. A kamaszkor „előszobájában” lévő gyermekkorúak megfelelő szülői kontroll hiányában, megtalálva egymás társaságát próbálgatják erejüket. Mindemellett szemtelenek a felnőttekkel, leginkább tanáraikkal szemben.

Országos tapasztalatok szerint a gyermek és fiatalok bűnözővé válásában közrejátszanak a rossz családi és anyagi körülmények, továbbá a kortárs csoport negatív befolyásolása is eltérítheti őket a jogkövető magatartástól.

A gyermek- és fiatalok áldozattá válásának okai

A regisztrált bűncselekmények természetes, fiatalok sértetteinek vonatkozásában az adatbázis csak járási és megyei szintű adatokkal rendelkezik, ezért a sértettek száma Hajdúsámson vonatkozásában nem meghatározható. Az elmúlt évek büntetőeljárás adatait figyelemmel kísérve elmondható, hogy a korcsoport áldozattá válásában a figyelmetlenség és felelőtlenség nagy szerepet játszik. Az áldozatok többsége olykor elmulasztja a szükséges vagyonvédelmet, továbbá kiszolgáltatott, függő viszonyban él, vagy védekezésre képtelen. A gyermek és a fiatalok áldozatokra jellemző, hogy az elkövetővel szemben mind pszichikailag, mind fizikailag kiszolgáltatott helyzetben vannak, amelyhez társul az életkorukból adódó hiszékenyséjük. Az óvatosságuk hiánya, a túlzott bizalom vagy, az értékeikkel való dicsekvési vágy miatt válnak sokszor az elkövetők potenciális célpontjaivá.

Az elkövetővé és sértetté válás lehetőségét is magában hordozza az, hogy a fiatalok a számítástechnikai rendszerek folyamatos terjedésével, olyan internetes közösségi oldalakat látogatnak, melyek személyiségük fejlődésére negatívan hat. Ezen korosztályok áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, melynek tagjai minimális informatikai ismeretek elsajátításával hatékonyabban léphetnek fel az elkövetővé válás megelőzése érdekében.

Családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása

A www.bsr.bm.hu adatbázisa, a családon belüli erőszakkal összefüggésben statisztikai adatokat nem tartalmaz. Kapitányságunkon, a családon belüli erőszak kezelése és visszaszorítása érdekében kiemelten kezeltük az ilyen jellegű bűncselekményeket. Abban az esetben, ha tudomást szerzünk arról, hogy a családon belüli erőszakos bűncselekményekben gyermek vagy fiatal személy is érintett, a szükséges eljárási cselekmények között, a gyermekvédelem arra illetékes szerve felé jelzéssel élünk.

A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok

A vizsgált korcsoportban kábítószerrel összefüggésben a 2016. évben fiatalok elkövetőt a statisztikák nem regisztráltak. Az eljárások során igyekszünk a terheltektől információkat szerezni a terjesztők vonatkozásában. Rendőrségi eljárásaink során a kábítószer fogyasztók gyakran élnek az eltérés intézményével. Sajnos a statisztikák ezen befejezési mód tekintetében csak országos adatokat mutatnak, ezért, azok a Hajdúsámsonra nem szűkíthetők.

Bűnmegelőzésben szerzett tapasztalatok

A bűnmegelőzési referens **2016. évben 11 általános iskolában 72 alkalommal 2.107 főnek** (2015: 4 általános iskola - 38 alkalom 1199 fő), **2 középfokú oktatási intézményben 5 alkalommal 210 főnek tartott előadást.** Továbbfolytatta a D.A.D.A programot a Szent Efrém Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola és AMI 5/b. osztályában, mellyel kapcsolatban 5 alkalommal tartott előadásokat

(2015: 8) A 2015/2016-os tanévben a D.A.D.A program oktatására újabb együttműködési megállapodást kötöttünk a debreceni József Attila Általános Iskolával, ahol 5 foglalkozás került megtartásra.

2013 szeptemberében 1 fő aktív hivatásos és 2 fő szenior állományú kolléga kezdte meg a megelőzési tanácsadói tevékenységét egy 3 hetes felkészítő tanfolyamot követő vizsgatételt követően a Debreceni Rendőrkapitányság állományában. A KLIK jelölte ki számukra azt a négy debreceni középiskolát, ahol napi rendszerességgel kellett megjelenniük, előadást tartaniuk és személyes megkeresés alapján tanácsot adniuk.

A 2015. évben az országos tervekkel összhangban a programba bevont intézmények száma tovább nőtt. A sikeres program folytatásaként az értékelte évben már 5 bűnmegelőzési tanácsadó - 2 fő aktív hivatásos és 3 fő szenior állományú kolléga - végzi tevékenységét 16 oktatási intézményben.

A bűnmegelőzési tanácsadók **2016.** évben Debrecenben **14 középiskolában és 5 általános iskolában összesen 290 osztályt érintően tartottak előadásokat, melyekre összesen 732 esetben – 7.041 tanuló bevonásával –** került sor. Az előadások témáinak kiválasztásánál szerepet játszott az ott tanuló diákok érdeklődési köre, az iskola oktatási terve, illetve az aktuálisan jelentkező problémák kezelése

Megállapítható, mely a program országos értékelésén is elhangzott, hogy azon iskolákban, melyek részt vesznek a programban, azaz, ahol a bűnmegelőzési tanácsadók jelen voltak, számottevően csökkentek a magatartásbeli problémák, és ezekkel arányosan a fegyelmi tárgyalások száma is csökkent

A Rendőrség, mint jelzőrendszer tagja

Az illetékességi területünkön működő Áldozatsegítő Szolgálattal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal történő együttműködés megfelelőnek értékelhető. A felmerülő problémák hatékony megoldása érdekében a telefonon történő kapcsolattartás nélkülözhetetlen a kapitányság és a jelzőrendszer tagjainak munkájában egyaránt. Kapitányságunk 2016. november 22-én a társszervek, valamint önkormányzati képviselők bevonásával Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórumot szervezett, amelynek témáját a fiatalok személyek által elkövetett jogsértések megelőzése képezte.

A Debrecen Megyei Jogú Város Családsegítő és Gyermekjóléti Központjával folyamatos a kapcsolatunk részt veszünk értekezleteinken, szakmai konferenciáinkon, s egymás szakmai munkájának segítése érdekében telefonon, vagy személyesen is értekezünk. 2016. évben bűnmegelőzési célzattal 12 alkalommal tartottunk közös konzultációt.

A Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Hajdúsámson telephelyén 1 alkalommal vettünk részt, bűnmegelőzési célzatú konzultáción.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kimondja, hogy meghatározott intézmények és személyek – köztük a rendőrség – köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a jelzőrendszer tagjainak.

Amennyiben intézkedéseink, eljárásaink során felmerül, hogy kiskorú veszélyeztetettsége állapítható meg, valamint az ORFK. utasításban felsorolt esetek valamelyike fent áll, abban az esetben igyekszünk eleget tenni a jelzési kötelezettségeinknek és a továbbiakban az erre illetékes szervek, hatóságok állapítják meg, hogy a veszélyeztetettség oka valóban megalapozott, vagy sem.

Kapitányságunkon az Elemző-, Értékelő és Körözési alosztály áldozatvédelmi referense nyilvántartást vezet, melynek alapjait a Rendőrség adatszolgáltatási kötelezettségével összefüggésben keletkezett dokumentumok (adatlapok, értesítések) alkotják. Az adatlapokat havi rendszerességgel felterjeszti a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályára a kiadott ORFK utasításnak megfelelően. A Gyermekjóléti Szolgálat jelzéseinkre visszajelezést küld, hogy az adott esetben fogantatosítottak-e gyermekjóléti ellátást, és ha igen annak melyik fajtáját.

A Debreceni Rendőrkapitányság **2016. évben összesen 281 esetben küldött jelzést** a jelzőrendszer tagjainak gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatban, az alábbiak szerint:

Kimutatás a Debreceni Rk. gyermek veszélyeztetettség észlelés miatt küldött jelzéseiről, értesítéseiről 2016. évben	Gyermekjóléti Szolgálat értesítése	Jegyző (gyámhivatal) értesítése				Összesen	
		Kiskorú veszélyeztetettségének észlelése	Kiskorú eltűnése miatt	Gyermekkorúval szemben nyomozás elutasítás, megszüntetés miatt	Fiatalkorú által elkövetett szabálysértés miatt		Fiatalkorú gyanúsított kihallgatása miatt
		160	21	20	0	79	280

(A számadatok és a valóban megküldött jelzés számai között eltérés mutatkozhat / küldött jelzésszám magasabb lehet, mint a táblázatban szereplő számadat/, mivel nem minden esetben kapunk másolatot a küldött jelzésről.)

További 1 esetben veszélyeztetett gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése miatt került jelzés megküldésre. A megküldött jelzések vonatkozásában települési szintre lebontott statisztikával nem rendelkezünk.

Javaslatok

A gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az oktató és nevelő intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, - a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a rendőrségnek egyaránt, ezért a jelzőrendszeri tagokkal tovább kell folytatni az előző években már kialakult együttműködést. A közös, folyamatos munkakapcsolat a bűnmegelőzés tekintetében igen fontos tényező.

Bár az értékelt időszakban csökkent a gyermek- és fiatalkorú személyek által elkövetett bűncselekmények száma, kapitányságunk a jövőben is az elmúlt évek munkáját folytatva további megelőző lépéseket tesz annak érdekében, hogy az illetékességi területünkön élő és felnövekvő fiatalok a szabályok és normák betartása mellett, büntetlen előéletű, törvénytisztelő állampolgárként illeszkedjenek be társadalmunkba.

Hajdúsámsonban az elmúlt évben 1 alkalommal vettünk részt szakmaközi konzultáción. Iskolai, bűnmegelőzési előadások tartására irányuló felkérés megkereséseink ellenére Hajdúsámsonból nem érkezett. Szeretnénk, ha a 2017. évben aktívabban vonnák be kapitányságunk munkatársait esetszegbeszélésekbe, továbbá a prevenció célú rendezvényekbe is.

Egymás munkáját segítve, több esetszegbeszélésen való részvétellel, továbbá a megelőzést célzó kiadványok széleskörű terjesztésével hatékonyabban lehetne fellépni a bűnmegelőzés érdekében. A szülőknek, de ezen túlmenően az iskoláknak, gyermekvédelmi intézményeknek gondoskodni kellene arról, hogy gyermekeink szabadidejüket hasznos dolgokkal tölthessék el.